

Locuinti'a Redactorului

si

Cancellari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatorului [Ló-
vésztele], Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre siese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Roman'a:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru inserțiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa tim-
brala pentru fiecare publicati-
une separat. In locul deschis
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la diurnulu politicu

„FEDERATIUNEA“

pre patrariulu II. aprilie—iunie 1872.

DD. abonati, alu caroru abonamentu es pira cu finea lunei curinte, marte, se binevoiesca a-si reinnoi abonamentele catu mai curundu, pentru ca respectivii DD. abonati se pota fi feriti de irregularitati in primirea diurnului, era Administratiunea si Espeditura de complicatiuni, cari provinu d'in intarziatele insinuari la abonamentu.

Conditiiunile de prenumeratiune remanu cele d'in fruntea diurnului.

Redactiunea.

D'in caus'a serbatoriloru catolice numerulu proximu alu diurnului nostru va aparé numai vineri-a venitoria.
Redactiunea.

Pest'a, 18./30. marte, 1872.

Serbatorile catolice intrerupsera pre catu-va tempu activitatea legelativa, atatu in Cis-catu si in Transilvania, si asié de asta-data de la noi n'avem nemic'a importantu d'a relatá onor. cetitori, — cu atatu mai interesante inse sunt scirile d'in strainetate, privitorie la Ostrunguri'a, in cari pusetiunea cabinetului auerspergianu apare de totu probabilitate. Este diurnulu „Augst. Ztg.“ comunica, fresce dupa informatiuni d'in Ostrunguri'a, ca ministeriulu cislaitanu si-a jocatu si cartea d'in urma, care i s'a mailasatu in mani; era „Kreuz-Ztg.“ diurnu de comunu b'ne informatu despre trebele austriace si forte cercuspectu, serie, ca monarculu s'a aretatu in Bud'a forte maniosu facia de dlu Auersperg. d'in caus'a nereusirii impacatiunii galliciane, si ca dlu Andrassy crede a fi venitu tempulu d'a mai slabí si dsa legaturele sale cu ministeriulu cislaitanu. Dupa alte impartesiri ale diurnului d'in cestiune, chiaru si despustiunea spireteloru intre singuratecii membri ai ca binetului nu e pre buna, ba acesti-a pre adese ori si-facu recriminatiuni unii altoru-a. Inceputulu deci e facutu, se speramu ca finea jocului nu va fi departe.

Purcederea ministeriului auerspergianu in Boemia, mesurare dragonice facia cu alegerile, confiscarea diurnalelor oppositiunii nationale, expectorarea preste mesura impertinente a organeloru oficiose, cari pre Cehi i apostrofedia cu epitete de „natiune de talhari“ — confiscarea anuncieloru, programeloru, etc. electorali, restrictiunea libertatii electorali, terrorisarea prin incortelare in massa de intrege despartieminte militare in tote cercurile elect. unde oppositiunea nationale este in majoritate, — sunt relle semne, sunt semne de bola critica a guvernului si ni-aduce aminte de repressiunea d'in dillele celle triste alle absolutismului. Cu scarba trebue se ne intorcemu de atare guvern si se-i strigamu: nu acést'a este callea la consolidarea dreptului, la impacatiune, ba neci macaru la consolidarea potestatii, ci, prin rezultate momentane la ruina, la perire.

Diferenti'a intre Americ'a si Angli'a, privitoria la rebonificarea dauneloru indirecte si la interpretarea conventiunii de Vasingtonu, e inca tare departe d'a se poté aplaná pre calle pacifica. La not'a lordului Granville, guvernulu americanu a respunsu, ce e dreptu, in modu forte conciliatoriu, dar' cu tote acestea elu tiene strinsu la rebonificarea dauneloru indirecte. Spre motivarea acestui respunsu alu seu, guvernulu americanu se provoaca anumitu la impregiurarea, ca conventiunea d'in Vasingtonu precum si tribunalulu de arbitri, numitu in acea conventiune, au a aplaná tote diferentiele escate d'in cestiunea Alabama, ca cu ocaziunea inchiaarii conventiunii d'in cestiune cu privire la daunele indirecte nu s'a facutu neci

una exceptiune, d'in contra chiaru aceste pretensiuni, sub titulu „pretensiuni nationale“, au formatu de cati-va anni incode unu punctu de certa importantu. Deci, dupa ce de la aceste pretensiuni nu s'a facutu neci cea mai mica abatere, mai multu inca, dupa ce ele fure primite chiaru si in protocolulu luat despre negociariile comisiuniloru respective, ele trebuescu submisce si tribunalulu de arbitri, si acést'a cu atatu mai vertosu, cu catu conventiunea de Vasingtonu dispune de totu chiaru, ca tote pretensiunile si gravaminele provenitorie d'in pirateria au a se asterne tribunalulu spre aplanare. — Deci, depinde singuru numai de la Angli'a, daca tribunalulu d'in Genev'a are se resolve tote diferentiele esistente, de-ora-ce acestu-a nu e tribunalu nedependinte, care se fia indreptatitu a decide a supra totororu cestiuniloru, chiaru si contra vointiei unei partite. La casu candu Angli'a va refusa de nou d'a recunosce competenti'a tribunalulu de arbitri si a supra daneloru indirecte, atunci e probabilu ca ce'a ce nu s'a potutu deslegá prin note diplomatice, se va deslegá prin feru.

Scirile electriced'in Rom'a spunu, ca D. Fournier, solulu Francei, au fostu preamultiimitu de primirea cordiale cu care fu intempnatu la curtea regelui Victoru Emanuilu. Se spera ca relatiunile, mai nainte forte incordate, intre regatulu Italiei si republic'a franceze, se voru ameliorá intru interesulu comune alu elementului latinu. Scaunulu ponteficiu inse, domnitu de iesuiti, nu inceta de a suflá in spudia pentru a interitá pre Francesi in contra noului regatu. Ca iesuitii n'au neci patria, neci nationalitate, acést'a nu ne pune la mira. Ne miramu inse de ponteficele care au datu dovdi de iubire catra natiunea sa, cum de uita traditiunile nationale alle scaunulu ponteficiu, cum va vede ca de va invrajbi elementulu latinu, lucra pre man'a elementului nemtiescu, eminentu protestante, si ca atare inamicu nu numai elementulu latinu ci si capulu catolicismului insu-si; prin urmare nu ne potemu destullu mirá, cum de ponteficele nu se scie emancipá de sub presiunea acellei negre societati, alle carei-a intrige au adusu atate relle a supra besericee catolice.

Nunciulu ponteficiu, card. Chigi, reintornatu la Paris, se dice ca au dusu unu autografu allu ponteficele spre a-lu immanuá Dlu Thiers.

Inversiuat'a oppositiune, ce partit'a radicale in Ispania face ministeriului, — au datu ansa d'a se crede ca acesta partita nutresce ura si in contra regelui si ca ar vedé cu bucuria, ba s'ar alaturá insa-si la revolutiunea ce s'aresca cu scopu d'a alungá dinasti'a abie intronata. Republicanii si alti inimici ai dinastiei, cu cari radicalii au inchiaiatu pactulu relativu la alegerile iminenti, contribue multu spre a intari acea credintia, ca Ispaniolii voru se scape de dinasti'a cea noua. Multi credu ca Prussia si-are man'a in joculu partiteloru d'in Ispania, cu intentiune d'a recascigá tronulu pentru secundo-geitur'a prussiana. Cordialitatea affectata intre Itali'a si Prusia nu eschide acésta posibilitate, ca-ci, precum se scie, moralitatea nu este partea cea mai buna si mai tare a diplomatfei europene.

Pest'a 17/29 martiu, 1872.

(Date de mare importantia). Intr'unu suplementu de 20 pagine, 8-o, alaturatu la Nr. 68. d'in a. c. allu diurnului magiaru „Kélet“ (orientulu d'in Clusiu, se publica unu „adausu“ la articlii cuprinsi in „Enciclopedia universale magiara“ Tomu II. pag. 279—345. si publicati la an. 1860. sub titlu „Fundatiuni (fundus publicus, fundatio) in Transilvania“, d'in care scotemu urmatoriele date:

„Perceptiunile in bani gat'a, alle universitatii Batoriane si a partiloru ei accesorie pre an. 1582 pana 1850. scose d'in izvore aretate mai la valle.“

I. Fundatiunile Convictului.

La Nr. cur. 14. B. Sigismundu Stoica, eppu allu Transsilvaniei, la an. 1770, fece fundatiune de 5000 fl. mon. conv.

La Nr. c. 21. Ionu Bobu, eppu gr. cat. la an. 1802 fece fundatiune de 4000 fl. mon. ung. si nemtiesca.

La Nr. c. 24. Petru Maioru, (annulu lipsece) fece fundatiune de 700 fl. valuta si argintu (mon. sunat.)

II. Fundatiunile Seminariului.

La Nr. c. 30. Teodoru Bucescu, la an. 1738. aprile 4 fece fundatiune de 1000 fl. mon. ung.

La Nr. cur. 38. era Ionu Bobu, eppu gr. cath. totu la an. 1802 fece alta fundatiune de 6000 fl. in argintu (mon. sunat.)

Va se dica numai aceste cinci positiuni dau sum'a de 16,700 fl. contribuita de romani, ca-ci, de si bar Sig. Stoica au fostu eppu de ritulu latinu, prin urmare romanu renegatu, au fostu totu-si romanu si nu potemu crede, ca in literelle fundatiunali se-si fia uitatu cu totulu de filii acellei natiuni d'in care se tragea si ellu, cellu pucinu de cei de confesiunea greco-catholica.

Despre eppulu Bobu se scie ca au facutu fundatiuni, mai pucinu cunoscuta este fundatiunea fericitului Maioru, carele nu pote fi altulu, decatu memoritoriulu literatu si istoriografu romanu Petru Maioru, carele fara indoela a facutu fundatiunea numai pentru romani.

Teodoru Bucescu fostu-an ellu renegatu seu ba? numai d'in literelle lui fundatiunali s'ar poté aflá.

Asemenea numai cercetandu-se cu de amenuntulu tote actele fundatiunali, indegate in 195 positiuni (Nri currenti) s'ar poté aflá de mai sunt si alte fundatiuni facute de romani, ceea ce noi presupunemu, cu tote ca numele fundatoriloru (a fara de cei numiti) sunt mai tote magiarsci, dar' cine nu scie ca aprobe jumetate d'in nobilii roman, pucinu de pucinu magiarsci.

Cumca fundatori de natiune romani au trebuitu se face fundatiunile cu intentiunea epressa d'a se ajutorá finerii de natiune romani, dovedesce (a fara de fundatiunea Bobiana) faptulu ca pre pag. 13. supl. in list'a studentiloru, cari in ann. scol. 178^{8/9} au trasu ajutorie (stipendia) d'in fundatiunile catolice in Clusiu, gasimu in Cl. I. intre cei stipendiatu cu câte 129 fl. in Clusiu, la cursulu I. de filosofia pre: Moise Nopcia, Stefanu Vaidea, Iosifu Botariu, juristu an. I. Antoniu Sevestreanu, si altii a caroru nationalitate este ascunsa in numele magiarsci.

Era in Cl. II. stipendie de câte 80 fl. pre annu, pre ascul curs. I. de filos. Ionu Ramontianu (pare-ni-se insu-si memoritoriulu Mecenat, carele fece fundatiunea ce porta numele lui), Iosifu Bofia, (umanistu an. II.) cunoscutulu Alessiu Nopcea (umanistu an. I.) si altii pre cari asemene nu-i potemu cunosce dupa numele mag. — In fine, in Cl. III. cu stipendie de câte 60 fl. pre Franc. Sevestreanu, Ignatiu Boeriu, probabilmente renegatu inca de pre atunci.

Nepotendu-ne ocepá asta-data mai pre largu de acesta cestiune, — (allu carei-a studiu dupa izvorele indegetate lu recumendamu mai alesu Venerabilelu Ordinariatu metr. d'in Blasiu si literatiloru romani, cari se afla cu locuinti'a in Clusiu) rezervandu-ne a reveni la d'ins'a, impartesimu inca urmatoriele date:

Sum'a totororu fundatiuniloru face 4,168,194 fl. 45 cr., d'in acést'a 906, 501 fl. sunt ai besericee Piaristiloru.

Intre fundatori se afla si imperatessa Maria Theresia, care in literelle salle fundatiunali n'a potutu se-si uite de acei-a pentru a caroru conversiune d'ins'a staruise atatu de multu.

Este timpulu a cercetá si a reclamá. Vigilantibus jura. Cat. Cens.

Clusiu, 25 fauru 1872.

(La cestiunea alegeriloru in Transilvania) Dle Red! . . . Cu privire la politica, cu carea eu d'in norocire nu-mi prea spargu capulu — am a vi comunicá numai atát'a, ca omenii, si in specie intilleginti'a nostra d'in Clusiu, incepe a se consultá de tempuriu despre cestiunea alegeriloru pentru sesiunea viitoria a dietei. In dillele trecute se tienú conferintia confidentiala in acesta afacere. Dupa celle audite — aflandu-me si eu de facia — vorb'a fu mai multu despre ceea ce ar' fi de observatu si de facutu d'in partea romaniloru Transsilv. cu privire la fiitoria alegere de deputati. Omenii nostri nu potura a se sprime neci pro neci contra. Secretariulu ministeriale d. N. . . se pareá (ore numai se pareá) ca mirosu a

activistă. Cu buna sâmba i-a suflatu vre unu trimbitiasiu „mare” de la Pest'a, seau de la Sabliu, unu „padiesce!” — Dsa dîcea că noi (rom.) trebuesce să desvoltăm tota activitatea facia cu acesta cestiune. Inse ce felu de activitate? Ast'a, eu, ca unu bietu carturariu, care nu me amestecou in politica, nu o sciu, atît'a vedui, că parerea dsalle fî combatuta cum se cade d'in partea altui secretariu minist. d. V. . . Apoi neci d. protop. G. . P. . nu i-au remasu detoriu respectivului activistu. Mai erau inca cîti-va „funcționari” cari nu rultu ar fi acceptatu imbiati, pana s'ar fi dechiaratu că li ar placă a se numi „activisti,” sciti cum l' inse pop'a li taîa limb'a. In fine, cîtu de sila, cîtu de mila, se primi propunerea dlui V. . . „câ noi Clusiarii sî nu facemu alta, decîtu se rogăm pre diurnalistii nostri nazionali, ca sî se ne scotia d'in caote (confusinne) discutendu acesta cestiune cu tota seriozitatea, că asiî toti d'in tote partile sî mergemu pre una calle. adeca: seau „sî” — seau sî „nu” participăm la alegerile fitorie de deputati.” Parerea dlui V. . . precum eră formulata, aveă si alta parte „cî intiellegintia rom. d'in Clusiu afa de necesaria convocarea unei conferintie nazionali, statatoria d'in barbati „independinti.” — E dara intrebarea: Cine si dupa care modalitate sî convoce acesta conferintia. — Mai pre largu veti primi d'in alta pena mai detersa. — Cu tote acestea eu credu că in „R e f l e s s i u n i l e” la art. „Ce e de facutu” sîllu Dlui I. . H. . se va discute si acesta cestiune, cu atîtu mai vertosu fiindca chiaru aici e locul ei, dupa parerea mea. . . .

Au trecutu bine una luna de candu ni se tramise acesta scrisore, — precum se pote vedî d'in data ei — nu o publicarăm inse jî a acum, pentru că acceptăm a ni-se scrie d'a dreptulu de cîtra factorii principali ai acelei conferintie, ceea ce nu s'a facutu. Relativu la cestiunea alegerilor imminente, am primitu d'in mai multe pîrti scrisori, in cari ni-se facu totu acelle-si intrebări si observatiuni, cari se facu si in acesta scrisore, la tote acestea se va da respunsu in „Reflessiunile” cari sperăm a le inchiaia in septeman'a viit. Eră cîtu pentru cestiunea „conferintiei” acest'a inca se va trată cîtu de currendu intr'unu articlu separat. Red.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 28. marte, 1872.

Presedintele Paulu Somasich deschide siedintia la 10 ore a. m. Guvernulu a fostu reprezentatu prin ministrii: Lónyay, Pauler, Tisza si Bittó.

Dupa deschiderea procedurii, Paulu Somasich, unu membru al presedintelui comunica mai multe petitiuni juridictionarie, cari se trecu la comisiunea petitiunaria, d'impreuna cu petitiunile presintate de deputatii Prileszky, c. G. Karácsanyi, A. Csánády, Ios. Madarász, B. Gutty, D. Irányi, I. Vajda, Ignat. Helfy, Ernestu Simonyi si Ioanu Vidats.

BOISIORIA

Plante otravitorie pentru animalele domestice.

In generalu animalele domestice deosebescu plantele otravitorie, si se ferescu de dinesele; cu tote acestea impinse de fome, se insiela si le mananca. Interesulu cultivatoriloru este, că să stîrpeasca asemenea plante d'in tote locurile destinate pentru alimentatiunea vitelor. Fara a intră in tote amănuntele, vomu aretă cari sunt principalele plante otravitorie, cum si midilcelele de tamaduire ia casurile de otravire.

In clas'a otravurilor, numite de cîtra igienisti a stringinte, alu caroru efectu este de a stringe, de a pungii tiesaturile cari cadu sub actiunea lor, se afla: mugurii de stejaru si de frassinu; motiulu curcanului (Polygonum bistorta).

Mugurii de stejaru si de frassinu. — Animalele domestice mananca cu placere mai toti lastarii tineri, inse cu deosebita placere mugurii de stejaru si de frassinu. In localitatile padurite, mancarea lastariloru tineri produce pre fia-care dî accidinte forte grave, mai cu sema primaver'a candu lastarii sunt tineri si vitele lacome de a mancă verdetia. Actiunea vatematoria a acestoru muguri este cu atîtu mai grava, mai periculoasa, cu cîtu animalele sunt mai tinere si au fostu tîenute mai multu timpu cu fenu si paie de calitate prostă.

Bol'a provenita d'in acasta cauza se areta prin bataia cea rapede a pulsului, printr'una caldura mare a corpului si prin oprirea udului si a baligatului. Nu trece multu si vit'a bolnava pr sinteza semnele urmatorie: arsura mare in gura, sete mare, lipsa de apetitu, ochii plini de lacrimi, pleopela ochiloru inflata, ochii rosti, udu multu, roscatu si spumosu: balig'a tare, amestecata cu mucositate sangerose si puturose; pulsulu bate facutu si este intermitent; scapitululu grosu si cleiosu; gemete si convulsioni. Preste cîtu-va timpu se declara si una iritatiune cerebrale, care se manifesteaza prin simptomele urmatorie: vit'a tremura si i se batu muschii; simfrea se maresce, ochii sunt aprinsi, nelinisce, ametiela, infuriare, in fine baligare mai multu cu sange si puturosa si una scurgere d'in nasu a unei materii grose si

Nicolau Oláh interpelleza pre ministrulu de cultu si instructiune publica, daca are cunoscintia despre petitiunile mai multoru juridictionii si comune, in cari se cere infiintarea unui vicariatu greco-catolicu pentru Iasig'a si Cumania cu liturgia ungresca, si cari petitiuni jacu de cinci ani nedeliberate in ministeriulu cultelor, si daca are cunoscintia despre aceste petitiuni, ce a facutu dlu ministru pentru a implini dorintia cuprinsa in acele petitiuni?

Interpellantele este convinsu, că nu va primi neci unadata respunsu la interpellatiunea sa, cu tote acestea inse si-a tîenutu de detorintia a interpellă pre ministru, pentru că sî se constata, că guvernulu se pricepe de maine a impune tierrei proiecte de legi reactionarie, dar' nu de a implini si dorintiele.

Ministrulu de cultu si instructiune publica, dr. Teodoru Paule r, respunde numai decatu la interpellatiunea lui Oláh. Oratorele are cunoscintia despre petitiunile amintite si pote asigura pre interpellante, că negociatiunile respective s'an inceputu de multu, episcopulu d'in Muncaci u cerceatatu in persona Iasig'a si Cumania, si cu privire la dotatiune a inceputu negociari cu comunele. Că afacere besericesca acest'a recere tempu mai lungu si nu se pote precipitá. Dupa ce se va fi decisu infiintarea vicariatului, se voru luá mesurile necesarie si cu privire la introducerea liturgiei ungresci. — Interpellantele nu este multumitu cu respunsulu ministrului, dar' camer'a iè actu despre elu.

Nicolau Kiss dice că, daca se tîene si dupa media-di siedintia, multi deputati cari voru a petrece serbatorile in giurulu familielor lor, voru fi siliti a caletori vineri-a mare, care pentru multe confessiuni e un'a d'intre serbatorile principale, dreptu ace'a propune că dupa media-di sî nu se tîena siedintia.

Ignatiu Helfy propune, totu d'in acestu motivu, că siedintia proxima dupa serbatori sî nu se tîena marti demaneta, ci dupa media-di. — Camer'a accepta ambele propuneri, si asiî siedintia proxima se va tîenê marti, la 5 d. m.

Virgiliu Szilágyi pune pre biurulu camerei raportulu comisiunii centrale privitoriu la proiectele de legi despre Ludovici si despre redicarea cetătilor Baia si Hód-Mező-Vásárhely la rangulu de cetăti libere. Raporturile se voru tipari si distribui.

Dupa ace'a camer'a tace la ordinea dillei si continua desbaterea speciala a supra introducerii legii electorale.

Etelu Matolay propune pre ministrulu Csernatony. — Bar. Ludovicu Simonyi nu pote primi introducerea in textulu comisiunii centrale, de-ora-ce proiectulu de lege nu e neci modificatiune a legii d'in 1848, ci unu proiectu de lege de sine statatoriu. Dreptu-ace'a sî nu se insiele d'urmatorele, ci sî se enuncie publice. „Cu privire la dreptulu electoralu se dispune urmatoriele.” Oratorele reflecteaza apoi la propunerea lui Madarász, atîngîndu totu electoratu si femeelorel si, in fine, se dechiară pentru propunerea lui Csernatony.

forte puturosa. Animalulu geme d'in ce in ce mai multu, respira cu greu, incepe a se intinde, se culca si more.

Bola tîene cîtu-una-data de la diece pana la douedieci de die, si daca nu se cauta vitele la timpu, pieru, ori cîte medicaminte li s'ar dá. — Esaminandu-se cadavrulu anatomicesce, se constata că organele digestiunii au fostu inflamate; paratii interni si stomacului si af mateloru sunt rosti si patati cu violetu, cu rosiiu-inchisu si punturi negre atacate de gangrena.

La noi pieru multe vite d'in mancarea lastariloru tineri de stejaru si de frassinu, mai cu sîma prim'a-ver'a candu vitele esur slabe d'in érna si sunt duse la pasciune in paduri de tufa. Cultivatorii necunoscundu nici caus'a nici léculu, le lasa de pieru. Éta ore-cari indicatiuni generali asup'a modului de a tamadui asemenea afectiuni: mai antîiu se iè vit'a bolnava d'in padure si se pune la dieta; i se dá clistiri emoligite si putienu nitate, si se bea apa amestecata cu substantie gumose si mucilaginoase, de esemplu apa amestecata cu guma arabica, ori céiu de nalba. Se nutresce animalulu cu iérba prospeta si cîtu se pote de buna, cu radece ne fierte (afecle, napi, s.c.l.), paie bune si apa amestecata cu faina de orzu. Totu-de-una-data se fierbe ap'a, se arunca pietre arse intr'ins'a si se aburesce vit'a la pantece, se fréca cu unu siumuogu de paie dupa ce s'a aburitu si se invelsescu cu una cerga de lana. Dupa ce vit'a a inceputu sî se insanetoseze, se preambila cîte puciu si se obicinuesce treptatu cu regimulu ordinaru.

Motiulu curcanului se gasesce in locurile umede si pre munti amestecatu intre celelalte plante ale fenatielor. Acasta planta cuprinde forte multu taninu si are una actiune astringinta asup'a organeloru digestive că si mugurii de stejaru. Vitele cari mananca asemenea plante prospete si ia cetatime mare, se bolnavescu; li se infla membrana mucosa a stomacului, are acelu-a-si efectu că si mugurii de stejaru si de frassinu, si vitele bolnave se ingrigescu că si cele cari se bolnavescu mancandu mugurii citati mai susu.

In clas'a otravurilor acre se gasescu multa plante si amestecate, d'in nenorocire, cu cele mai bune pentru alimentatiunea vitelor. Animalele cari mananca asemenea plante presinta simptomele urmatorie: gur'a li este aprinsa si uscata, beregat'a strinsa si au doreri de pantece; se baliga de-

Eduardu Horn combatu asertinea lui Csernatony, că suffragiulu universalu ar conduce la republica, d'in contra oratorele dechiară, că cei ce se temu de republica, sî grabescu a introduce suffragiulu universalu. In fine oratorele voteza pentru propunerea lui Csernatony.

Ministrulu-presedinte Lónyay face istoriculu proiectulu de lege despre modificarea legii electorale, si combatu pusetiunea opusetiunii ocupata facia de acasta lege; dupa aceia vorbesce despre prolongirea periodulu legelativei de la 3 la 5 ani, si in fine provoca opusetiunea că sî suprima certele de partita si sî nu cugete la alta-ce de cîtu numai la patria si la fericirea ei.

Colomanu Tisza combatu asertinea vorbitorului antecedinte, că guvernulu ar' fi prezentatu de timpuriu proiectele de legi puse la ordinea dillei. Dupa ace'a reflecteaza la mai multe imputări d'in partea ministrului-presedinte si termina cu dorintia că dupa putienu lune deputatii sî se intrunesca si revoda in noulu periodu legelativu in amicitia si contielegere patriotica. (Aprobare viua in stang'a.)

Ales. Török se dechiară in modu veheminte contra procederei stangei, numindu-o criminala si cutezatoria. Stang'a umicesce sentimentulu constitutiunaru in tiera si pericliteza existenta natunii. — Presedintele provoca pre oratore asilege spressionile. — Ales. Török se dechiară apoi pentru textulu comisiunii centrale.

Siedintia se inchiaia la 2 ore d. m.

(Arheologia.) Celebrulu templu alu Dianei de la Efesu, eră un'a d'in cele sîapte minuni ale lumii. Surpatu de unu cutremuru de pamentu si pradatu de Goti in secululu alu treilea alu erei crestine, elu servi că mina de pétra architectiloru cari reconstruira la Efesu unu orasiu bizantinu, probabile sub domnia lui Iustinianu.

Cand u aprinderea cladiriloru se opri, ruinele ce existu si adî fura lasate a se ingropă in tacere, si pre tacute sub pamentulu ce se radica pucinu cîte pucinu prin deposite de aluviune. Ast-felu, bas'a templului Dianei fî acoperita cu 27 picioru de pamentu, pana candu angliesii i gassira pri-tre sapature pardosela-i de marmora, accoperita de franture de colone si de sculpture.

Acasta descoperire, un'a d'in cele mai fericite ce a facutu arheologia d'ia timpulu nostru, se detoresce sagacitati si energie d-lui Wood care, dupa ce descoperi locul templului cu propriile-i cheltuele in 1863. si dupa acea epoca cu fondurile de la British Museum, fî in stersitu recompensatu de lungel-i lucrari prin constatarea positiva a localui, cîtra finele anului trecut.

In anululu celoru doue-ape-dieci luna trecuta, una mare parte d'in suprafacia ocupata de edificiu s'a ruinatu pagna la pardosela; unele d'in marmorele ce facusera parte, d'intre cele mai gassite, mai multu sîu mai pucine ciastite, respandite pre ici-colo, cum le lasassera barbarii in epoca bizantina.

su si cu anevointia, au friguri si ametiela; de abiè se tîenu pre picioru, resufla anevoiu, si dupa cîtu-va timpu de sufertinta cadu in convulsioni si moru.

Plantele cele mai periculoase d'in acasta clasa sunt: omagulu (Aconitum neppellum), piciorulu cocosiului (Ranunculus), posternaculu selbaticu (Partinaca). — Omagulu este un'a d'intre plantele cele mai vatematorie pentru animalele domestice; acelea cari lu mananca, presinta simptomele urmatorie; nesimtirea corpului, dilatatiunea pupileloru, audiela, bataia pulsului domola, membranele aparinte galbene, curgere de scapatu d'in gura, resuflare grea, mersulu greu si impletectiu, contractiunea spasmodica a muschiloru gutului si ai pantecelui; in fine paralisia unui-a sîu a mai multoru picioru. In fenatiile nostre de la munte se afla multu omagu, si cine scie cîte vite mai peru d'in caus'a acestei plante veninose. Tratarea viteloru otravite cu omagu nu se pote face cu succesu de cîtu de cîtra unu veterinaru expertu. Cultivatoriloru li damu numai sfatul de a stîrpi pre cîtu se pote acasta planta d'in fenatielor, scotiendu-o cu radecina.

Tote plantele cunoscutu sub numele genericu de piciorulu cocosiului (Ranunculus) sunt vatematorie mai cu sîma candu vitele le manca verdi. Intre speciile cele mai vatematorie vomu cită: piciorulu cocosiului de livedu (Ranunculus acris), piciorulu cocosiului bulbosu (Ran. bulbosus), piciorulu cocosiului ranosiu (R. sceleratus), piciorulu cocosiului de campu (R. arvensis). In fenatiile umede, cam smercoase se vede una planta cu florea galbena stralucitoria, acest'a este piciorulu cocosiului de livedu. — Tote partile acestoru plante sunt otravitorie, s'a observatu inse că otrava se desvolta in lugeri si in foi candu plant'a a crescutu, si in radece candu ea este inca mica. Produce mai acelea-si efecte că si omagulu. Vitele bolnave trebuiescu tratate de unu veterinaru; inse, spre a nu perde timpulu, li se pote dá céiu de nalba si clistiri, de céiu de flori de teiu sîu de nalba, cu care se amesteca si cîte-va capetine de macu.

Că precautiune recomandăm că se nu se duca vitele sî pasca in locurile unde se afla asemenea plante, că-cî mai cu sîma candu li este fome, le mananca, dovêda, că animalele nu potu deosebi in destulu de bine in starea de domesticitate tote plantele cari li sunt vatematorie, dupa cum deosebescu in stare selbatica.

Diametrul colonelor era de 6 picioare; templul trebuie să fi avut nesce proporțiuni colosale, cari întrecu templul lui Jupiter olimpienul de la Atena și totu cea mai rămasă din arhitectura greacă.

Enormă greutate a leșpedilor de marmura descoperita, a silitu pre d. Wood să ceară ajutorul marinei engleze care nu mai ea singura putea asigura succesul întreprinderii favore ce i s'a acordat de admiralitate.

Unu bastimentu alu marinei regale, Caldonia, i-a fostu tramis a nume pentru acesta, și după una luna, la Efesu și la Smirna încarcă mereu marmorele alese de d. Wood pentru muzeul britanicu.

Cea mai mare din aceste leșpedi, care cantărește peste 11 tone, facea parte dintr'ună din acele coloane colomne despre cari vorbește Pliniu, colone cu figure sculptate, cari erau în număr de trei-dieci șesce.

Se crede că nu mai există altu exemplu în arhitectura greacă despre această cutezătoare și impresionabile inovațiune.

Partea superioară a colonei se pare că reprezintă una adunare de divinități, printre cari singurul personaj ce se poate recunoaște într'unu modu pozitivu este Mercuriu; cele alte reprezintă femei cu haine lungi și cu mantele.

Pre una piatră, care provine de la unu stalpu care prin dimensiunile sale corespunde colonei sculptate, se află Ercule luptându-se cu una femeie.

Sculpturile sunt foarte cutezătoare și de unu mare efect decorativu; dară n'au grația și delicateta sculpturilor din Partenon. Și câtă despre vigoarea executării și despre puterea dramatică, sunt cu multu mai inferioare celor de la Mausoleu.

Execuțiunea lor e pucinn ingrigită și fără esactitate, și prezintă caracterul sculpturii grece din timpul perioadei macedonice; atunci se lucră rapede pentru a se satisface vanitatea regilor; tendința cu totul orientată d'ă preferi gramele mari de piatră frumsetiei desenului începuse să se exercite acțiunea asupra artelor.

Inse, cu toate aceste observațiuni, nu se potu privi fără unu deosebitu interesu sfărmăturile acestor faimoase colone, pre cari Santulu Pavelu le-a vediat și în midioluculu carora a vorbitu.

Arhitectura din timpul Dianei era de ordinea ionică. D. Wood a alesu foarte bine fraturile cele mai potrivite pentru indicarea dimensiunilor bazei tururilor și celei alte părți a edificului: ele voru procura toate materialele necesare, pote că nu pentru una restaurațiune completă a templului Dianei, ci pentru unu capitolu din istoria arhitecturii la Greci.

„Tr. Carp.“

VARIETATI.

*(Unu preutur om. gr. or. cu apetitu ungurescu.) În comună Ungria, Scaunul Rupei, co-

Posternacul selbaticu, care crește în locurile cultivate printre cereale, este vatematoriu. Vacele cari mananca această plantă, prezintă semnele următorie: li ardu ugerii, li scade laptele, li se înflă sfîrcurile tîtiilor și esse pre densi bulbulie multe. După patru sau cinci zile, caldura crește, pulsul este agitat și tîtiile se festescu. În asemenea casu se dă vitelor o alimentațiune recortoria, li se dă sange și li se dă glistiri în cari se amestecă pucinu ocetu; tîtiile se ungu cu pomada sedativă, și bolă trece.

Între otrăvurile narcotice se află plante foarte vatematorie; astu-felu sunt: maselarița neagră (Hyoscyamus niger), tisă (Taxus baccata), macul selbaticu (Papaver rhoeas).

Maselarița, care crește mai cu seama pre marginea drumurilor, pre langa case, are unu mirosu foarte neplăcutu și ametiesce pre acelu-a, care o miroasă. Vacă care mancase vre-o câte-va fire de această plantă amestecate cu alte plante bune, prezintă simptomele următorie, observate de cătra d. Gayot - două ore după ce a intrat în grajdul, vacă a cădiut; avea mișcări convulsive; pupilele foarte dilatate, albeti ochiului roșu-violet; silinția de a se mișca, fără se pota de cătu cu mare anevoință; cadere în nou, convulsii mari, gemete resonatorie, respirațiune scomotosa, scupatu grosu; congestiune cerebrală, urmata de paraliză piciorilor din deretru. Vacă a scapatu de asta bolă, luându-i-se sange de la arteră codei la 11 centimetru de la sidiutu. Sangele care a esitu antăiu avea coloroa apei de gunoii. Când se luă sange se dete vitei apă rece amestecată cu pucinu ocetu. După câte-va zile de ingrigire, vacă era sanetosa.

Tisă s'a recomandat și că planta alimentară, cu toate acestea s'a constatat de cătra omenii speciali, multe casuri de otrăvire prin frunziile acestui copaciu. Cu toate că este foarte rar în muștii noștri, lu vomu menționă spre știință. Animalele cari mananca frunzia de tisă cadu îndată, mugesc și moru fără că se chinuescă. Cu toate acestea în Hanover și în Hosen se dau foi de tisă amestecate cu ovesu vitelor. Esperința va lumină această contradicțiune.

Macul selbaticu mancatu de vacă este vatematoriu. Simptomele ce produce această plantă sunt: vită nu mai dă lapte, și acelu-a care mai esse este zerosu, nu mai cuprinde casu, și untu; sete multă pulsul bate tare;

peratoriul gr. or. botezandu unu copil de țiganu în zilele trecute i-a pus numele „Romulu“, cu toate că intențiunea părinților pruncului și a nașiei nu a fostu pentru acestu nume, destul că după ce s'a dusu nașă cu prunculu a casa la părinții lui și după ce a spus nașă că popă a botezatu pre prunculu lor „Romulu“ și superara reu, pentru ce? — Se știe că țiganii în limbă loru dîcu romanilor „Lacho“, ă țiganulu în limbă țigănească se cheama „Rom.“ Acumă dară părinții pruncului a avutu dreptu să se supere că popă pre copilulu lor l'a botezatu Romulu-Rom, țiganu, dîcundu: acumă pre copilulu nostru lu-chiamă: „țiganu țiganu.“ — Să ne întorcem acumă la intențiunea tenierului cooperatori botezatori și să-lu întrebăm: Facuți dînsulu acestă dora din zelulu excesivă cătra numele „Romulu“? Ori că l'a pus dîin bataia de jocu? ori în fine are „apetitu ungurescu și nemțiescu“ de a romanisă chiaru și pre bietii țaraoniti; că și magiarii pietrele! . . . Dacă ar boteză unu popă ungurescu ori nemțiescu pre unu țiganu fia și corturariu cu numele: Atila, Arpad, Bendegutiu, Arminu, Vilhelmu, Friz, nu m'asiu miră că ci magiarii și nemții de candu sunt ei, sunt cuprînsi de apetitululu, d'ă magiarișă și germanisă totu până la marea neagră: romanu, serbu, turcu, țiganu etc. Altulu inse este caracterulu și ambițiunea națiunii romane; Romanulu nu numai că nu nesuesce a romanisă pre cine-va fia acelu-a chiaru și Szt. Pista ori., Vilhelmu, etc. ci voiesce bucurosu a se lapedă de totu peteculu strainu și a-si țiené, pastră și apără sangele seu de romanu ruratu și neamstecatu! — ps . .

*(În 26. martie a. c. deputatul romanu S. prezintă unu recursu alu lui I. A. contra judecui Civicu-ara-danu în care se provoca în dieța Ungariei ministrulu justitiei să asterna unu proiectu de lege, prin care părțile procesuale să se asigure contra arbitriului și volniciei judeciorulu. Recursulu amintitu cere numai deslucirea procederei, și acestă din cauza, că sentința convictivă nu respunde despuștinii legiloru, de-ora-ce partea A. nu a produsu nici unu proba legală, ăra documentele părții I. sunt parte neprivite, retacate, parte astfel interpretate, cătu nici din regulele gramaticale nu s'ar pote justifică, prin urmare judeciulu se vede falsificatu. — Ce se va face de recursu? vomu vedé; până atunci avemu numai să reflectăm pre alegatori ablegatorulu dietali, să fia cu mai multă privință la caracterulu national alu acelu-a, pre care lu-alegu, nu cum-va prin alegere neintielptă să mai întarésca partidă absolutistica.

*(Diariile din România) spunu, că principele N. Bibescu a offeritu palatul lui Voda Bibescu, de langa metropoli, pentru școlă normală, desființată de omulu din poporu Christianu Tellu.

*(Tinerimea română aradane) a arangiatu în 24 faur a. c. o petrecere publică, la crucea albe carea inse nu a fostu pre cercetată, pote din cauză că pretiulu de intrare a fostu pre redicatu, seu pote și din cauza, că asemenea petreceri au fostu mai multe, în Sria, Ineu etc. deci se pote presupune că o parte a florei

pelea este uscată, perulu sberlitu; scarnesce din dinti; pantecele au convulsii; nelinisce mare și dorința de a se napusti asupra omenilor; scupatu spumosu la gura; musculature la picioare anterioare. Animalulu refusa alimente uscate. În asemenea casuri presința veterinarului este neapărata. — Maculu este mai vatematoriu cându începe să înflorească. În totu casulu nu trebuie a se dă la via.

Cartofii în colțiti, adică cari au crescutu în pivnițe, sunt asemenea vatematori. Borhotulu de asemenea cartofi produce paraliză piciorulu posterior.

Otrăvurile numite narcotice a cre sunt reprezentate prin mai multe plante dintră cari vomu cită pre cele mai cunoscute, și anume: brandusia (colchicum autumnale) neghină (Lolium temulentum), trepedetora anuală (Mercurialis annua.)

Brandusia este otrăvitoră verde și uscată. Cerbii domestici, cari mancasera brandusia uscată, au peritu în urmă unor colice și a unor haligari cu sange. Vacele oile, porcii, toate animalele sunt otrăvite cându consumă această plantă.

Doce-spre-diece vacă, cari mancasera câte două oca foi de brandusia verde au prezintat simptomele următorie: intristare, lipsa de apetitu, mersu greu, împucinare lapte-lui, încetarea rumegării, botu uscatu, pelea și perulu asemenea; bale multe și spumose; ochii în fundulu capului; lacrimă multe; resufarea scurtă și grea; gemete grele; colice; urdinare puturoasă și amestecată cu sange; udulu limpede și multu; urechi și pelea rece. Trei din aceste vacă au peritu, ă noue fiindu bine ingrigite de cătra veterinaru au scapatu.

Brandusia, planta comună în fenatiile comode, se cunoscă lesne după florea sa cea albastră. Trebuie sterpita din fenatie, și în totu casulu dată la ună parte din nutre-tiu. Crescundu tomna, se pote plivi cu înlesnire și sco-te afara.

Neghină, planta din familiă gramineelor, se află în grai, ovesu și secară; ocașionează accidente foarte grave, și sfatul datu de cătra Evanghelie: „Smulgeți neghină din țierine, și deosebit-o de grai“ trebuie urmatu cu esactitate. Gainele deosebescu neghină de alte semintie de graminee; cele-lalte animale, din contră, o mananca. Animalele otrăvite cu neghină prezintă mai acele a-si semne că

tenerilor va și cautatu să-si petreacă cu mai puțină spese. De altu-mintrea balulu a reestă câtă se pote mai frumosu.

*(Literariu.) Dillele aceste primiramu gramatică teoretică și practică a limbii romane scrisă și edată, în limbă ungurescă, de dlu Andreiu Cosma după metodulu lui Ahn și Ollendorf. Recomandamă această carte totuorulu celor ce dorescu a înveti limbă română, și în deosebi strainilor. Se află de vendiare la librariulu Ioanu Stein, în Clusiu, și la autorulu în Zelau. Pretiulu unui esemplariu 1 fl. 20 cr. v. a.

*(Occupatiunea Papei.) Ună foia italiană conține nisce notițe interesante a supra modululu cum si-petrece Papă dilele. Cându nu e dî de audiență, Papă discută cu Antonelli a supra afacerilor politice și apoi cu cardinalulu vicaru Patrizi a supra castiunilor besericesci. Piu da audiență cu mare placere, pentru că i place a se aretă omenilor în midiolocu pompei sale, care este neapărata cea mai impunătoră și mai splendidă din lume. După audiență Papă merge în grădinele sale la preambulare până la două ore, cu doi gardi nobili înainte sa, și urmatu de doi camerari secreți în costum spaniol din evulu mediu. — După liturgia, Papă citește scrisorile destinate pentru dînsulu, cari sosescu în număr mare de la imperati, regi și alte persoane înalte. Și din Quirinalu i sosesc adesea câte ună scrisore, și acestora li dă în genere preferință, ba suride câte ună- dată cându le citește. Une-ori scrie elu însuși responsulu în limbă latină seu francesă. Scrisorea sa e maruntă și deslucită, că și cându ar fi de mană unei femei. — După ce a terminat acestu lucr, pune să se citească jurnalele, și mai cu osebire chronică română și foia umoristică Fanfule, și se bucură cându vede câte ună lovitura dată guvernulu seu consiliulu municipal. Pre acestu-a din urma nu pote să-lu suferă, pentru că nu știe să creeze nimicu. Papă mai cere să veda și caricaturele și i place să facă observațiunile sale în privința lor, de ora-ce știe că se repeta apoi pretotindeni. Despre politici italiani vorbesce cu ironia afara de Ricasoli, pre care lu-numesce omu cu caracteru și bunu catolicu. Pre Minghetti nu-lu numesce de cătu bravulu Minghetti. Barbatiloru de Statu ai Italiei li impută amăgirile lor necontente, și dîce că au facutu reu de au venit în Romă să-lu tortureze pre dînsulu, care e unu omu betranu. — „Poteau să accepte până la succesorile meu, dîce elu adesea.“ — Pre unu singuru omu lu stima în adeveru, și acestu-a e Victoru Emanuele, singurul italianu „ce are ună anima bună — malgră lui“, precumu adauge suridendu. Elu nu crede că regele voiesce se remana în Quirinalu. — Pre la ora 10 s'ă Papă se departesce de curșanii sei.

*(Diariulu „Press.“ din Filadelfia) face descrierea unei curioase localități, cunoscută sub numele de „stanci cantatorie. E ună colină, umbrită în cea mai mare parte de cedri seculari și de stejari giganti, și situată la trei kilometre de Pottstown, țienutul Montgo-

și cele otrăvite cu omagu. Beuturile mucilaginoase și câte-va clistiri lacsative, facu se dispare simptomele de otrăvire.

Trepedetora anuală, planta care se găsește prin toate grădinele, prin vii și mai în toate locurile cultivate. Animalele domestice nu o mananca, inse, amestecată în nutrețuri, a ocașionat otrăvire în multe casuri, mai cu seama cându se dă vitelor pliviture din grădina. Vacele cari mananca această plantă, prezintă simptomele următorie: nu mai dau lapte; le dore tîtiile și ugerii li se întarescu, și dacă nu se bagă de seama și se dă vitelulu ace-a-si alimentațiune, renlu sporesce; animalele nu mai ră-mega, li se uscă botulu, tîtiile se plescaiescu, batu cu piciorulu din deretru. Se pune animalulu bolnavu la dietă severă; i se dă beuturi și glistiri amestecate cu pucinu ocetu, se frică pre siele și pre ugeri cu substantie, căfi moia. Dacă bolă crește, se dă sange, până la 2 diumetale chilogram.

Totu în această serie de otrăviri intra și mucigaiurile, cari se desvolta pre nutrețiu în anii ploioși.

Astu-felu sunt rugina (urede segetum) și mucigai (mucor uredo). Aceste mucigaiuri producă a supra animalelor o otrăvire cronică; irităza membranele mucose ale stomacului; ocașionează colice, urdinarea și chiaru mortea. Pielele și fenulu muciditu trebuie întrebuintate numai cu stratur; și în timpu de lipsă, trebuie întinse bine, uscate, udate cu apă sarată și amestecate cu nutrețuri mai bune.

Secara pintinată (clavus secalinus, secake cornutum) asemenea otrăvesce vitele. Simptomele ce prezintă animalele bolnave, sunt: slăbiriune de picior, ametiile; cându și remanu ametite. Perulu și penele si-perdu lustrulu lor natural; pelea se recese; apoi vinu convulsii și paraliză piciorilor posteriori. Vitele greu bolnave trebuiescu ingrigite de unu veterinaru. În totu casulu cultivatori să se ferescă de a dă vitelor remastiele de secară pintenată.

(Revista științifică.)

P. S. Aurelianu.

mery. Acésta pozițiune si-iè numele dupa unu capriciu alu naturei, care nu se mai ivesce nicairi in alta parte a Americi. Acésta colina, inalta si lata, si-are crescutulu încornatu cu una enorma cantitate de stanci plesiuge, de colore cenusa si galbure, variandu in greutate cu câte-va sute de livre la mai multe mii de tone. Natura speciale a acestoru stanci e că, fiindu isbite cu ciocanulu sêu chiaru cu una pétra, fia-care d'intr'insele scoate un sunetu musicale prelungitu, vibratoriu, sunatoriu si intocmai cá unulu d'in acele scomote terestre, cu cari urechile nostre sunt dedate. Unele d'in aceste stanci, spre exemplu fiindu lovite cu una bucata de feru, scotu indata un sunetu ascuttu, resunatoru, neplacutu, căsi sbirneitulu unei bare de metalu, ce cade pre una nicovala; altele imităza siuieratur'a sfiiritulu unei locomotive, care merge; un'are sunetulu profundu, incetusu regusftu cá alu unui clopotu de la beserica, care canta rugaciunea de demanetia; mai multe d'intr'aceste petre in fine, cari se atingu, scotu sunetele cadentiate si cari se succedu in timpuri egali unele dupa altele, cum se succede trapetulu căiloru intr'unu regimentu de cavaleria, cum se succede lovirea resunatoria a ciocaneloru in fierarie, cându lucratorii — strinsi in cercu — batu in cadentia ferulu rositu. Si aceste stanci, cari tôte semena la vedere, dar' tote se deosebescu la audiu — dupa sunetele speciali si diferite ce li s'au datu cá mostenire — voru cantá astu-felu pâna in sfiiritulu seceloru, că-ci dîce vechi'a legenda irocese: „nesce Feie, cari posedau comori nesfirsîte de melodia, le au incuiatu in sinulu loru, neavendu alta misiune de implinitu in munte, de cătu d'a cantá la ori ce provocare.“

Sciri electrice.

Bucuresci. 28. martie. Sesiunea camerei s'a mai prolongitu pre 15 dîle; punctele de junctiune ale căiloru ferrate se voru statorî si unu creditu fonciariu se va concessioná inea in sesiunea acésta.

Roma. 28. martie. Diariulu „Nouva Roma“ éra-si demitiesce scirile despre una aliantia italiana-germana.

Petropole. 28. martie. Chanulu de Chiva a tramissu pre unu solu cu donuri la imperatulu Russiei pentru a legá amicetia cu Russia.

Viena. 27. martie. D'in Constantinopole se anuncia, cá in 15 aprile sultanulu si-va incepe caletori'a insocitu de intrega suit'a sa militaria. Sultanulu va caletori antáiu in Francia, si anume prin Marsilia la Lionu, pentru a vedé espositiunea de acolo. E verosimilu, cá apoi va reintorce prin Austro-Ungaria.

Bucuresci, 27. martie. Camera a votatu bugetulu pentru an. 1873 cu 71 milione si a promulgatu legea de imprumutu pentru solvirea cuponelu căiloru ferrate.

Roma. 28. martie. In unu consiliu ministerialu, tienutu sub presiedinti'a regelui, s'au consultatu despre modificatiunea desu agitata a cabinetulu. Ministrii desemnati de a esfi d'in ministriu, pre cum se aude, nu voru sè-si dèe demissiona; ei au dechiaratu, cá votulu de incredere, ce s'a datu guvernulu, i attinge si pre ei, deci numai in societate cu collegii loru se voru retrage.

Bucuresci, 29. martie. Camera a votatu junctiunea căiloru ferate romane cu celea ostrunguresci in patru puncte, si la anume Oituzu, Liscaeni, Vercevoa si Vulcanu, mai departe s'a votatu unu creditu estra ordinariu de 9640 galbeni spre a plati Austriei armele ce i s'a luat in Bacău.

Bucuresci, 27. martie. Camera a votatu bugetulu pentru an. 1873 cu 71 milione si a promulgatu legea de imprumutu pentru solvirea cuponelu căiloru ferrate.

Roma. 28. martie. In unu consiliu ministerialu, tienutu sub presiedinti'a regelui, s'au consultatu despre modificatiunea desu agitata a cabinetulu. Ministrii desemnati de a esfi d'in ministriu, pre cum se aude, nu voru sè-si dèe demissiona; ei au dechiaratu, cá votulu de incredere, ce s'a datu guvernulu, i attinge si pre ei, deci numai in societate cu collegii loru se voru retrage.

Bucuresci, 29. martie. Camera a votatu junctiunea căiloru ferate romane cu celea ostrunguresci in patru puncte, si la anume Oituzu, Liscaeni, Vercevoa si Vulcanu, mai departe s'a votatu unu creditu estra ordinariu de 9640 galbeni spre a plati Austriei armele ce i s'a luat in Bacău.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.

Burs'a de Vien'a de la 29. martie, 1872.

5% metall.	65.70	Londra	110.30
Imprum. nat.	70.80	Argintu	108.35
Sorti d'in 1860	103.—	Galbenu	5.27
Act. de banca	840.—	Napoleond'or	8.78
Act. inst. cred.	346.—		

Azienda Assicuratrice

reg. priv.

d'in TRIESTU,

este institutululu celu mai vechiu de assecuratiune in Austro-Ungaria, sustá da la an. 1822, **ipotec'a i se urca la optu milione florini,** implinesce totu felulu de assecuratiune:

- a) in contra focului: de edificie, obiecte mobile, masine, totu felulu de manufacture, deposite de grâu si victualie;
- b) in contra grandinei: pre langa restitutiunea completa a valorei obiectelu assecurate dupa estimarea daunei;
- c) pre vietia omului: dupa tote modurile si combinatiunile avantajoase, cá: **assecurari pentru casuri de morte**, dupa cari capitalulu assecurat, numai decátu dupa morte se platesce celui assecurat, **assecurari reciproce** — mai cu sema intre barbatu si socia — dupa cari sum'a assecurata numai decátu dupa morte vre-unei parti se solvesce celei ramase in vietia; **inzestrari pentru copii**, precum si assecurari si pensiuni pentru provederea copiiloru si a betranetielu;
- d) insotari reciproce de supravetiuire;
- e) in contra intempariloru neasceptate, cari potu ajunge corpulu si vietia omului. Pretiurile de rebonificare (premie) a aziendei se baseza pre esperintie de 50. ani si amesuratu periceluoru casuale s'a calculatu cátu se pote mai iettinu, adeca asié, cá astfelu de obiecte, cari delocu sêu numai in una mesura forte mica sunt espuse periceluoru de focu se punu si se considera in rubrica separata; afara de acest'a economii si proprietarii mai mari voeu avé parte de favore osebita. Premie de assecurari pre vietia, dupa etatea respectiviloru, de la inceputu au fostu cu 5—6 la suta mai iettine cá la ori care alta societate.

Daunele intemplate se licudeza fara amenare si se platescu numai de cátu. Informatiuni mai cu de amenuntulu dau filialele „Aziendei“, cari se afla in fia care locu ma: insemnatu. Unde inea Azienda nu are astfelu de filiale, se voru constitui ofertele sunt a se indreptá la representanti'a Aziendei pentru Ungaria in Pest'a.

Representanti'a Aziendei assecuratrice reg. priv. pentru Ungaria.

Lichtenberger-Thaly.

(3—5)

Singurul deposit de inventiuni nóue in Austri'a.

Admonitiune. Past'a Pompadour, care este adusa in comerciu pria mine si carea, prin efectulu seu escelinte, a s'afatu in tempulu celu mai scurtu, una aprobare generata, se falsifica de una tempu incoace de mai multe firme, dreptu-ace'a incunoscutiunu pre onoratu publicu, cá adaverat'a si original'a paste pentru facia numai in depositulu subscribitulu se pote afla curati. Acésta pasta servescu spre a curati facia de ori-ce pate, cosi, pencingine, adeca spre conservarea, infumesciara si intinerirea tipulu. 1 sticluta 1 fl. 50 cr.

Tote sunt cu potintia! Cine ar fi credutu mai inainte, cá se va inventu unu mediolu spre a curati ochii la troceora frubli prin urechile acului; prin unu instrumentu simplu si ingeniosu a succedut, cá ochii cei mai albi, chiaru si in insetatu, se potu infira in celu mai scurtu sau fara multa încordare, si acestu instrumentu, d'impreuna cu instructiunea, costa numai 25. cr., sorta mica 4 cr.

Pravu brillantinu, este unu felu de pravu ne inventatu de metalu, compauu chimicu, care corresponde pre dopulu numelu ei si s'a datu. Unu obiectu de metalu pretiosu s'au nepretiosu, care are pate urite, invechite si necurabile, trebesce stersu usuru cu acestu pravu si indata primosce facia brillanta. Acestu pravu curacia si polleza obiectulu cu una sticluta surprindiatora. 1 sticluta, d'impreuna cu avisarea, 25 cr.

Compositiune de politu. Unu mediu-locu neproticibilu, cu care se cine, cu cea mai mare usuretate si fara neci una ostenea, si-pote polii frumosu mobilele invechite si intinatece, si alte lucruri de casa. Una sticluta, d'impreuna cu avisare, e de ajunsu pentru una garnitura intrega de mobile, costa 60 cr.

Globu de curatitu argintulu, este unu mediu-locu escelinte spre a face s'eluceca cá si candu aru si noue, tote obiectele de metalu devenite intinatece (orbe), este neesperatu de trebuintia pentru argintari si aurari. 1 bucata 5 cr.

Pravulu de argintulu face forte a-dese-ori servitiu escelinte; acestu a argintezu in câte-va minute ori-ce metalu pentru tempu îndelungatu si se recomanda cu deosebire pentru obiectele pliate cu argintu, cart si-an schimbata colore. Obiectele de pacifonu se potu preface in argintu. 1 pachetu 25 cr.

Unu regulatoru pentru ori-ce felu de orologiu este orologiu de sére cu compauu regulatu, si este forte de recomandat si-cariu omu, de-ora-ce dupa acestu orologiu, in adaveru siguru, se potu indreptá tôte orologu mechanicu. 1 bucata fina 25 cr.

Lacate americane patentate de asigurania, an una constructiune minunata si sunt sigure facia cu ori-ce felu de infractiune. 1 bucata, sorta mica, 30, 40, 50 cr.; 1 bucata, sorta mare, 70, 90 cr. pâna la 1 fl.; 1 bucata mare cu dóna chiale 1 fl., 1 bucata pentru tasce (traste) de voiaju 25, 40 pâna la 50 cr.

Viesu escelinte, amestecatu cu canelunu, dá unu lustru cá de lacu si face pelea trauica. 1 sticluta (de unu fontu) 30 cr.

Scutirea pitioru de umediela este de recomandat si-cariu omu spre conservarea sanetati. Prin intrebuntau escelinte aparatore (una materia de lustru) Metzger-iano, carea moia pelea si o face impenetrabile, încátu nece dupa cea mai lunga ambiare cu calciiu prin apa nu se sente umediela si astu-felu corresponde scopulu in cea mai mare mesura. 1 butlica á 60 cr.

Cerusele cu masina oferu unu mare avantaju, ele curtia pre omu de molest'a acutire si sunt assecurate contra ruperu verfulu. 1 bucata in lemnu 10 cr., in ouu 15 cr.; 1 bucata d'impreuna cu locu de pena si cutitu 30 cr., 1 impletura a capselu, de ajunsu trei lune, 10 cr., 1 bucata gumu de rasu pentru cerusa si tinta 5 cr.

Inolle pentru ochiuru de gaina, facute d'in lana de Angora. Una duzina 25 cr.

Pravu de spalatu. Prin intrebuntau acestu pravu la spalatu se curtia tempu, lucru si bani. Celu mai mare avantaju este inea, cá se curtia rufele mai multu cá prin ori-care altu mediu-locu. Unu pachetu de unu fontu 20 cr.

Tinta magica (farmecatoria) se pote intrebuntau in gluma si seriose. Una epistola scrisa cu acestu tinta remane chiaru si pentru ochiulu celu mai ageru unu secretu eternu; numai acelu-a o pote cefi, care posiede avisarea si explicatiunile recerute. 1 sticluta 20 cr.

Mediu-locu practic pentru a scuti pantaloni, in tempu plouosu, de intinare si murdaria. 1 parchia 5 cr.

Celu mai nou pravu pentru rugina, garantatu, mediu-locu spre a delatara ori-ce pata de rugina d'in pandia, matase si d'in ori-ce felu de materia (stofa) fara exceptiune, precum si d'in obiecte de ochiulu si de faru. Unu pachetu 35 cr.

Lustru (lacu) de pele anleau, prin care ori-ce specie de pele capeta una s'astiliate si unu lustru frumosu cá ogind'a. 1 bucata mica 25 cr., mare 45 cr.

Cleu liquidu, este mediu-loculu celu mai neesperatu de trebuintia in ori-ce casa, de-ora-ce cu ajutorulu lui pote face cine-va singuru diferite reparature, ce se ivescu in casa; acestu cleu tiene anni intregi si se pote intrebuntau in stare rece. — Una butlica mare 20 cr.

Imbracaminte de patu, fara mirosu si nepenetrabile spre a impediace strabateru d'urii; se intrebuntau la copii, bolnavi si femei leuse (chendele, pre patulu de nascere.) 1 bucata 30 cr., fl. 1, 20, 1, 50, 1, 70.

Eternu de ansore saponina e. r. priv. delatara in câte-va minute pelea de ori-ce anume si de pre ori-ce felu de materia, fara exceptiune. Acestu non produciu intrece prin efectulu seu tote fabricatele de acésta natura, de-ora-ce nu vatoma nice chiaru cea mai fina colore si usca indata, f'ra a lasá mirosu. Este de recomandat cu osebite si pentru curatirea magisieloru. 1 butlica, d'impreuna cu avisare 40 cr.

Cimentu (lunu) universalu de Parisu servescu spre a impreuná nu numai sticla, porcelanu, petru, spuma, lemnu, etc. asié încátu se nu se mai defica, si spre a impreuná chiaru lucruri diferite d. e. lemnu cu metalu, sticla cu porcelanu etc. astu incatu se devina unu corp. 1 pachetu de acestu mediu neesperatu in ori-ce casa numai 10 cr. — Acelu-a-si cimentu in stare liquida, forte spornicu, 1 butlica 30 cr.

Perie de dinti electrice, prin cari se potu conserva dintii curati, albi, sanetosi si fara mirosu, fara a intrebuntau pasta de dinti séu alte medicamente, ci numai cu apa curata. Spre a poté avé mare trecere, pretulu unei bucati s'a ficsatu numai la 60 cr.

Maree de siglatu epistole, cari pentru comoditate, s'instatata si pentru incalzarea cea sigura sunt de a se preferi oblatelu si carci rosie, in calitate forte fina, cu firme, insigie, nume séu monogramu dupa placu. 500 bucati fl. 1.30, 1000 bucati fl. 1.60.

Oleulu de nucé este celu mai bunu pentru a tiene perulu in stare recenta si pentru a dá perulu suru séu deschi-va colore inchis-va; tote preparatele chimice sunt s'ificatiune. Me senti onoratu a poté incunoscuti pre onoratu publicu, cá posedu unu depositu de **oleulu de nucé** nefalsificatu, prospetu si dupu rafinatu. Una butlica, mica 25 cr., mare 45 cr.

Novele masine de a prinde pureci se potu capeti, 1 bucata 20 cr.

Pene regulatorie, cari se potu indreptá dupa ori-care mana si ori-ce papiru, asié încátu cu un'a si aceea-si póna se potu face trasurile cele mai fine, precum si cele mai grose caligrafice. 12 bucati 24 cr.

Otrava patentata pentru stirpirea totoru sioreciloru, clotoniiloru, nevusticeluoru, soboliiloru. Vendiarea este garantata. 1 cutia mare de tinichea 1 fl. v. a.

Mediu-locu radicalu spre a stirpi ochii de gaina celu multu in opo d'ite, fara a li se mai vedé ura. Acestu mediu de nou afatu intrece pre tote de pâna acum'a si de acé'a se vinde pre garantia. — 1 sticluta, d'impreuna cu explicatiunile recerute, 40 cr.

Singurul depositu in Austri'a de oleulu de Arnicu nefalsificatu, care contine intracelulu efectu, de a alungá dorerea de capu de a intari pelea capulu si nervii, si astu-felu a promove cresceru perulu in tempu forte scurtu, chiaru si in locuri piesing; elu delatara chiaru si matreli'a ce se formeza pre capu. Cá medicamentu se intrebuntau acestu oleulu la striviri, scriaturi, feonture de membru, reuma, apridari, etc. Mai pre largu in descrierea acelu. 1 butlica 1 fl.

Pasta de pele cu canelunu pentru a scuti pelea de stricatiune; de recomandat cu osebite pentru homuru de cai, etc. Una cutia de tinichea 60 cr.

Cea mai buna pasta pentru briciu. Prin acésta pasta se curtia ascutirea briciulu. 1 sticluta 25 cr.

Neaparatu de trebuintia pentru veri-ee case sunt noui **ascutitori patentati**, cu cari poti ascuti intr'o minuta, cu multa usuretate si fara neci una ostenea, tote instrumentele de taiatu, precum: forfecu, cutite, etc. 1 bucata numai 35 cr.

Ap'a cea mai buna vienesa pentru stirpirea peteluoru, sticla 10 cr.

Encuvoir. Acestu-a scoate intr'unu momentu d'in rufe séu d'in alte specie de stofe tote petele de tinta, recente, séu vechie. 1 butlica 25 cr.

Totu ce e nevedutu devine vedutu! prin novele **microscope de posunariu**, cari marescu fia-ce obiectu de 10—20, —30 pâna la 100 de ori, asié încátu se potu vedé chiaru si arimalele d'in apa curata de beutu, si aceste microscope se potu intrebuntau in forte multe chipuri, d. e. candu cine-va compara farinu, fructe, legume, la lucruri de ticsu, la analisari si scrutari naturale, etc. 1 bucata cr. 40, 80, 50, fl. 1, 1, 20, 1, 50.

Morte totoru insecteluoru moleste! prin esenti'a de non inventata, carea omora tote insectele. Acésta are calitatea nu numai de a stirpi curandú tote insectele, ci ea scutesce si de incubarea loru; de a se intrebuntau contra stelintieloru, riei, molioru, pureciloru etc. 1 butlica mare 30 cr.

Masina practica de astupare. Prin acésta masina se potu astupa ori-ce butlica iute si hermetice. 1 bucata 50 cr. 1 bucata sorta forte fina pentru fabricu fl. 1.20.

Masina engleza de destupare cu apesare de levatoru (drugu) Cu astu-felu de masina chiaru si unu copulu pote, fara încordare a poteruoru, a desfunda buteli'a cea mai tare astupata. 1 bucata fl. 1.

Mantele de ploua d'in materia trauica si nepenetrabile de apa, fara a fi cusute; productu anglieu. Mantu'a acésta e astu-felu facuta, încátu se pote porté si in tempulu celu mai frumosu, de-ora-ce pre latorea a don'a semena cu celu mai frumosu pardesiu (paletonu.) 1 bucata, de 42 polcarie de lungu, costa fl. 10 50, toti cei-a-lalti duoi polcaru armatori cu 1 fl. mai multu. Onorab publicu este rogatu a nu schimbá acestu fabricatu cu cele d'in tiera.

Un documentu inv. d'atru, despre depina industriale a onor. mai mularu d'in provinicia ofera arhivele postali oficiale d'in anulu 1868: 10,000 si de subsementulu. 28,000 expediat. facute de subsementulu. La acestu numeru nu se urca nice una d'altre firmele de acelu.

Pentru ca unu documentu inv. d'atru d'in Arhivele fabricatoru si inventoru e s'è se cons date n'a, Praterstrasse, prinu pro onor. mularu d'atru, mai mularu d'in provinicia ofera arhivele postali oficiale d'in anulu 1868: 10,000 si de subsementulu. 28,000 expediat. facute de subsementulu. La acestu numeru nu se urca nice una d'altre firmele de acelu.

Admonitiune. De-ora-ce numitiu articli se si falsifica, atragu atentiunea onorab. publicu, cá numai in depositulu subscribitulu se potu afla curati. List'a pretiuru totoru obiecteluoru, ce se afla in depositu, se da gratis. Totu-una-data facu atenti pre onorab. locuitori d'in provinicia a sup'a departementulu meu de comisiune, este uniculu in felulu acestu-a, care esecuta iute si eftinu ori-ce comisiuni, in ori-ce privintia, este deci de recomandat la numeroase comandári.

A. FRIEDMANN in Vien'a, Praterstrasse Nr. 26.

(3—14)